

09.09.2013

Kj/42

§ 924

V 25.9.2013, Sj / Valtuutettu Belle Selene Xian aloite nuorten liikuntamahdollisuuksista

HEL 2013-002192 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Belle Selene Xian aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Belle Selene Xian aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Belle Selene Xian aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Xia ja kolme muuta valtuutettua kiinnittävät huomiota nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja nuorten vapaa-ajan harrastustoiminnan ja liikunnan merkitykseen syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Kaupunginhallitus viittaa liikuntalautakunnan ja nuorisolautakunnan lausuntoihin. Liikuntalautakunnan lausunnosta ilmenee mm., että liikuntavirastossa on panostettu vahvasti lasten ja nuorten liikuntaan. Palvelujen kehittämistä on vauhdittanut Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2009 -2012. Tänä aikana kehitettiin mm. uudenlaisia matalan kynnyksen harrasteliikuntapalveluja, joilla on ollut suuri tarve ja kysyntä. Näiden palveluiden, EasySport, EasySport-startti ja FunActionin, rahoitus on perustunut kaupunginhallituksen myöntämään erillismäärärahaan. Tämän lisäksi liikuntatoimi ylläpitää

lukuisia liikuntapaikkoja, joissa liikunnan harrastaminen on maksutonta. Tällaisia ovat mm. lähiliikuntapaikat, ulkoilualueet, hiihtoladut ja valvotut uimarannat. Uimahalleissa, liikuntahalleissa ym. maksullisissa liikuntapaikoissa alle 19-vuotiaiden pääsymaksu on puolet aikuisen pääsymaksusta. Esimerkiksi uimahalleissa nuorten pääsymaksu on siten 2,50 -2,70 euroa. Liikuntavirasto tukee lisäksi liikunta- ja urheiluseuroja, joiden toiminta-avustusten jaossa painotetaan nuorten toimintaa. Valtakunnallisesti vertailtuna nämä avustukset ovat korkeinta tasoa.

Liikunnan merkitys näkyy vahvasti myös nuorisosiainkeskuksen toiminnassa. Alueellisessa nuorisotyössä edistetään nuorten liikuntamahdollisuuksia monin tavoin, ja kesäkursseilla liikunta oli esimerkiksi vuonna 2012 mukana kolmasosassa toimintaa. Nuorisolautakunnan lausunnossa viitataan myös siihen, että monet lapset irrottautuvat 13 -15 -vuotiaina sarjatasoisesta urheilusta, ja toisaalta siihen, että sopivien tilojen löytäminen nuorisotyössä tapahtuvaan liikuntaharrastukseen on ollut erityisesti talviaikana hankalaa.

Lausunnoista näkyy että harrastusmahdollisuuksien tarjoamista nuorille pidetään liikunta- ja nuorisotoimessa erittäin tärkeänä. Nuorten harrastustoiminta ja liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen on kirjattu myös kaupungin strategiaan vuosille 2013 -2016. Tiukkenevassa taloustilanteessa on erityisen tärkeää tarkastella mahdollisuuksia toimintojen uudelleenjärjestämiseen ja yhteistoimintaan eri virastojen välillä niin, että kaupungin tilat ovat mahdollisimman tarkoituksenmukaisessa ja tehokkaassa käytössä ja että nuorille pystytään tarjoamaan monipuolisia liikunta- ja harrastuspalveluja virastoille vahvistettujen talousarvioiden puitteissa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Belle Selene Xian aloite

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Hallintokeskus

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 11.06.2013 § 135

HEL 2013-002192 T 00 00 03

Päätös

Liikuntalautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunkistrategian tavoitteiden 2013 – 2016 (helsinkiäisten liikunta lisääntyy) mukaisesti liikuntavirastossa halutaan parantaa tasapuolisesti kaikkien helsinkiläislasten ja nuorten harrasteliikuntamahdollisuuksia. Vapaa-ajan liikuntapalveluiden kehittämisellä pyritään harrastustoiminnan monipuolisempaan hyödyntämiseen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tästä syystä liikuntavirastossa on ensimmäisen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmakauden (2009-2012) aikana kehitetty syrjäytymisen ehkäisemiseksi uudenlaisia matalan kynnyksen harrasteliikuntapalveluita, joille on ollut suuri tarve ja kysyntä.

Kehitystyön konkreettisina tuloksina on syntynyt kaksi uutta harrasteliikunnan mallia: Easy-Sport-toiminta alakoululaisille lapsille ja FunAction-toiminta yläkouluikäisille nuorille. Toimintamallien tarkoituksena on tarjota helposti saatavilla olevia, edullisia tai kokonaan maksuttomia matalan kynnyksen harrasteliikuntapalveluita etenkin terveytensä kannalta riittämättömästi liikkuville lapsille ja nuorille. Toiminnan avulla on Helsingissä tavoitettu viikoittain lähes 2500 lasta ja nuorta.

EasySport-toimintaa järjestetään iltapäivisin koulujen tiloissa tai koulujen lähellä olevissa liikuntapaikoissa, ja toiminnan ohjauksesta vastaavat pääasiassa liikuntaseurojen ohjaajat. Nuorille on puolestaan kehitetty monipuolinen FunAction – liikuntalajitarjotin, jonka ansiosta nuorilla on ollut mahdollisuus kokeilla ja osallistua erilaisiin liikuntamuotoihin lähellä omaa toimintaympäristöään. Koululaisten lomien aikaan on myös järjestetty ilmaisia tai edullisia liikuntaleirejä tai tapahtumia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Yhteistyössä on ollut urheiluseurojen lisäksi mukana mm. opetusvirasto, kulttuurikeskus ja nuorisoasiainkeskus.

Lisäksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman erillismäärärahalla on voitu kehittää nk. kohdennettuja liikuntapalveluita sellaisille erityisen tuen tarpeessa oleville ryhmille, joiden ei ole toimintakykynsä vuoksi mahdollista osallistua yleisiin matalan kynnyksen liikuntaryhmiin. Koulu- ja opiskeluterveyshuollon yksikön kanssa on kehitetty yhteinen interventiomalli (EasySport-startti) painonhallinnassa tukea tarvitseville alakoululaisille lapsille ja heidän perheilleen. Lisäksi opetusviraston kanssa yhteistyössä on järjestetty liikuntaryhmä alakoululaisille

nivelluokan oppilaille, joilla on vaikeuksia toimia ryhmässä, ja joille on tehty lastenpsykiatrisen tutkimus. Myös harjaantumisopetuksessa oleville kehitysvammaisille oppilaille on järjestetty omia liikuntaryhmiä. Palveluiden suunnittelu- ja kehittämistyö on tapahtunut tiiviissä yhteistyössä eri hallintokuntien (opetus-, nuoriso- ja sosiaali- ja terveystoimi) sekä helsinkiläisten liikuntaseurojen kanssa. Liikuntavirasto maksaa yhteistyössä järjestetystä toiminnasta liikuntaseuroille ohjaajapalkkioita, joiden avulla seuroihin on voitu työllistää useita kokopäivätoimisia liikunnanohjaajia.

Tarkastuslautakunta on todennut vuoden 2011 arviointikertomuksessaan (lasten ja nuorten yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen), että hankkeita, joista on saatu hyviä kokemuksia – kuten EasySport-toiminta – on laajennettava yläasteikäisiin ja soveltuvien osin toisella asteella opiskeleviin. Arviointikertomuksessa korostetaan, että vaikka ehdotetut toimenpiteet kasvattavat menoja lyhyellä tähtämellä, toimenpiteet lisäävät hyvinvointia ja vähentävät kustannuksia pitkällä tähtämellä. Toiminnan jatkuminen ja hallintokuntien välinen yhteistyö tulee tarkastuslautakunnan arvion mukaan varmistaa erillisrahoituksen jälkeenkin. Myös Ramboll Oy on arvioinut toimintojen kustannusvaikuttavuuden erittäin hyväksi, sillä toiminta on tavoittanut paljon lapsia ja nuoria, ja hankkeessa on kerätty evidenssiä myös välittömistä vaikutuksista. Lisäksi Liikunnan ja kansanterveyden edistämisseätiö (LIKES) on kiinnostunut uudesta toimintamallista, ja se on käynnistänyt OKM:n rahoittaman tutkimushankkeen EasySport-toimintamallin tarkempaa tutkimista varten.

Toteutetut matalan kynnyksen liikuntapalvelut on rahoitettu kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen myöntämällä erillismäärärahalta. Liikuntavirastosta puuttuvat kokonaan lasten ja nuorten liikuntapalveluiden suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavien työntekijöiden vakituiset vakanssit. Matalan kynnyksen liikuntapalveluiden (EasySport, EasySport-startti ja FunAction) tuottaminen ja kehittäminen eivät ole jatkossa mahdollisia ilman toimintaan osoitettua rahoitusta.

Liikuntatoimi ylläpitää lukuisia liikuntapaikkoja, joissa liikunnan harrastaminen on maksutonta. Näitä ovat mm. lähiliikuntapaikat, ulkoilualueet ja -reitit, luistelu- ja palloilukentät, hiihtoladut ja valvotut uimarannat sekä lähiliikuntapaikat. Liikuntatoimen strategiassa korostetaan erityisesti uusien lähiliikuntapaikkojen rakentamista lähivuosina.

Uimahalleissa, liikuntahalleissa, tekojäradoilla, kuntosaleilla ym. pääsymaksullisissa paikoissa alle 19-vuotiaat nuoret on huomioitu maksuluokassa muut. Sisäänpääsymaksut ovat aikuisten hintaan

09.09.2013

Kj/42

verrattuna puolet. Esimerkiksi kaupungin uimahallien nuorten sisäänpääsymaksu on 2,50 € - 2,70 € välillä uimahallista riippuen, maauimaloissa 1,90 € ja monitoimihalleissa 1,50 €.

Liikuntalautakunta tukee liikunta- ja urheiluseuroja sekä välillisesti että välittömästi. Vuonna 2012 tuettiin seurojen liikuntatilojen käyttöä 3,7 miljoonalla eurolla, myönnettiin vuokra-avustuksia 1,2 miljoona euroa ja suoria toiminta-avustuksia 1,9 miljoona euroa. Lisäksi avustettavat liikuntaseurat harjoittelivat maksutta liikuntaviraston tiloissa. Vuonna 2012 avustettavuuden piirissä oli 378 liikuntaseuraa ja toiminta-avustukset jaettiin painopisteenä pääasiallisesti nuorten toimintaa tukien. Verrattuna muihin suomalaisiin kuntiin nämä avustukset ovat valtakunnan korkeinta tasoa.

Käsittely

11.06.2013 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan poistaen päätösehdotuksen neljänneksi viimeisen kappaleen viimeisen virkkeen "Tästä syystä liikuntavirasto esittää liikuntatoimen 2014 talousarvioon 600 000 euron lisämäärärahaa, jolloin toimintaa voitaisiin jatkaa sekä tarkastuslautakunnan suosituksen mukaisesti myös laajentaa edelleen."

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Mia Savolainen, hallintosihteeri, puhelin: 310 87812
Tytti Soini, liikuntasuunnittelija, puhelin: 310 87509
Ulla Knus, yhteyspäällikkö, puhelin: 310 87747

Nuorisolautakunta 30.05.2013 § 79

HEL 2013-002192 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki avustaa vuosittain noin 1 700:aa järjestöä, seuraa tai vastaavaa toimijaa. Nuorisotoimintaa harjoittavien järjestöjen ja ryhmien tukemisesta vastaa nuorisolautakunta, liikuntalautakunta tukee liikuntaseuroja, kulttuurilautakunta kulttuuritoimijoita jne. Avustuksia myönnetään pääasiassa rekisteröidyille järjestöille, mutta sen lisäksi mm. nuorisotoimesta on vapaiden nuorisoryhmien mahdollista saada tukea toimintaansa.

Nuorisolautakunta tukee nuorten kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi. Toimintaa suunnataan kaikille nuorille ja heitä innostetaan löytämään itselleen sopivat tekemisen muodot ja olemisen tilat. Alueellisessa nuorisotyössä edistetään nuorten liikuntamahdollisuuksia monin tavoin. Vuonna 2012 nuorisotaloilla toimi 537 pienryhmää, joista 132:ssa on ilmoittanut ryhmätoiminnan sisällöksi liikunnan tai tanssin. Pienryhmätoiminnan lisäksi nuorisotalot tarjoavat hyvät mahdollisuudet vaikkapa sählyn, futsalin tai pöytätenniksen pelaamiseen. Useissa nuorisotaloissa on pieni sali tai ulkokenttä, mikä mahdollistaa avoimessa toiminnassa tapahtuvan pelaamisen. Muutamissa nuorisotaloissa on myös aktiivista kuntosalitoimintaa nuorille.

Liikunnan merkitys korostuu myös nuorisoasiainkeskuksen kesätoiminnassa. Vuonna 2012 kesän kursseilla liikunta oli mukana kolmasosassa toimintaa. Lisäksi Pihlajamäen nuorisopuistossa toimii liikuntapaikka Areena, jossa järjestetään vapaamuotoista liikuntaa ja pelaamista läpi kesän. Jalkapallon suosio näkyy myös nuorisotyössä ja tulevan kesän toiminnassa onkin tarjolla mm. jalkapalloviikkoja ja aktiivinen pelaaminen jatkuu myös syksyllä nuorisotalojen välisien turnauksissa.

Nuorisoasiainkeskus on tietoinen, että monet lapset katoavat sarjatasoisen urheilun parista 13-15 vuoden iässä. Päivittäiseen treenaamiseen ja sarjapelaamiseen ei nuorella riitä hinkua, mutta kerran viikossa pelaamiseen löytyisi tilaa. Tässä haasteessa nuorisotoimi ja sen tukemat nuorisojärjestöt ovat mukana. Nuorisotoimi painottaa sitä, että liikunnan tulee olla omaehtoista, nuorten omalla vastuulla olevaa jolloin harrastus usein jatkuu vuosia.

Nuorisolautakunnan tuen piirissä on kymmeniä monikulttuurisia toimijoita, jotka eivät ole varsinaisia liikuntaseuroja, mutta joissa liikunta on yksi keskeisistä toimintamuodoista. Järjestöt ovat tukea nuorisotoimesta hakiessaan tuoneet esiin huolensa, että pelikenttien ja vastaavien saaminen Helsingistä viikoittaiseen pelaamiseen tai vaikkapa turnauksien järjestämiseen on vaikeaa. Ei-rekisteröityjen toimijoiden on lähes mahdotonta saada käyttöönsä ulko- tai sisäliikuntapaikkaa. Järjestöt myös valittavat kenttien ja salien kalliita hintoja. Nuorisoasiainkeskus tuo esiin tässä yhteydessä jälleen kerran sen, että sen toimipaikoissa kaikki helsinkiläiset järjestöt voivat toimia maksutta.

Nuorten liikunnan harrastamisen tärkeyttä ei voine liiaksi korostaa: sen terveyshyödyt on osoitettu kiistattomasti. Nuorisotyössä liikunnalla on erilaisten taitojen oppimisen, kunnon kohottamisen ja terveyden edistämisen lisäksi tärkeä tehtävä nuorten yhteisöllisyyden ja onnistumisen kokemuksen mahdollistajana. Joukkuelajit ja pienryhmissä tapahtuva liikunnan harrastaminen tarvitsevat kuitenkin

monesti toimintaan soveltuvat tilat. Erityisesti talvikautena Helsingissä on haastavaa löytää nuorisotyön käyttöön soveltuvia edullisia ja helposti käyttöön saatavia liikuntatiloja. Suurin osa urheilutilojen ja koulujen liikuntasaleista on varattu urheiluseuroille säännöllisiin vuoroihin, mikä on toisaalta erittäin hyvä asia tehokkaan tilankäytön ja seuratoiminnan kannalta. Ikävänä puolena tässä on se, että spontaania ryhmätoimintaa varten on lähes mahdotonta löytää edullista sisätilaa vaikkapa sählykerhon perustamiseen. Vapaat vuorot ovat joko aikataulullisesti kouluikäisten kannalta hankalia, illan viimeisiä vuoroja, tai sitten vapaana olevissa tiloissa on toiminnallisia rajoitteita. Nuorisotaloille tarjotut vuorot ovat usein nuorille sopimattomaan aikaan tai kohtuuttoman kalliita. Moni säännöllinen liikuntaryhmä jää tällöin toteutumatta tilojen puuttuessa.

Olisi tärkeää, että nuorten liikuntaharrastusten edistämiseksi kaupungin eri hallintokuntien tilat olisivat tehokkaammassa käytössä ja rohkeita, uusiakin avauksia voitaisiin tehdä. Hallintokuntien tilarakenteet poikkeavat toisistaan ja olisi hyvä kartoittaa liikuntaan soveltuvien tilojen osuus erityisesti niiden virastojen osalta, joita ei ehkä aina huomata tässä yhteydessä ottaa esille. Tällaisia voisivat olla vaikkapa lasten leikki puistot ja vanhusten palvelukeskuksien liikuntasalit.

Järjestöjen ja kuntien tarjoama vapaaehtoistoiminta Helsingissä ja koko pks-alueella on laajaa. Suomen suurimpana nuorisotoimena nuorisoasiainkeskus pystyy myös tarjoamaan mahdollisuuden vapaaehtoisena toimimiseen sadoissa nuorisolle suunnatuissa toiminnoissa nuorisotaloilla ja muussa toiminnassa ympäri Helsinkiä. Nuorisoasiainkeskus järjestää vapaaehtoisille maksuttoman peruskoulutuksen, lisä- ja täydennyskoulutuksia sekä virkistystilaisuuksia. Nuorisotoimen tavoitteena on lisätä työkulutturia, jossa vapaaehtoiset toimivat kiinteämpänä osana toimipaikkojen henkilöstöä. Nuorisotoimi tavoittelee kuluvana vuonna yli 20 000:tta vapaaehtoisten suorittamaa työtuntia sen toiminnoissa.

Valtuustoaloitteessa toivotaan nuorisolautakunnalta lisätoimia ja lisäresursointia nuorten liikuntamahdollisuuksien edistämiseksi. Lopuksi nuorisotoimi toteaa, että liikuntakasvatus kehittyi jatkuvasti. Yhdeksi liikuntakasvatuksen osa-alueeksi ovat tulleet digitaaliset pelit. Digitaaliset liikuntapelit helpottavat liikunnan aloittamista tekemällä siitä muun muassa viihdyttävää, motivoivaa, sosiaalista ja helppoa. Liikunnallisten pelien kiinnostavin mahdollisuus liittyy siihen, voivatko ne toimia välineenä aiemmin liikunnallisesti passiivisten lasten ja nuorten aktivoimisessa. Esimerkiksi geokätköily on ulkoiluharrastus, jossa piilotetaan ja etsitään geokätköiksi kutsuttuja rasioita. Nuorisoasiainkeskus on reagoinut myös digitaalisten pelien suosioon nuorten keskuudessa ja toimintakeskus Hapen pelitalo on digitaaliseen pelikulttuuriin erikoistunut toimipiste.

09.09.2013

Kj/42

Toimintakeskus Hapessa 26.4.2013 järjestetyssä Ruuti -nuorten vaikuttamiskokonaisuuteen liittyvässä Päättäjämilitissä myös nuoret nostivat esiin liikuntamahdollisuudet Helsingissä. Nuoret nostivat esiin keskeisimmät epäkohdat ja muutostoiveet: enemmän ilmaisia kokeiluvuoroja, lajikokeiluja, kenttiä käyttöön myös nuorten porukoille, jotka eivät kuulu liikuntaseuraan, turnauksia nuorten omille kaverijengeille, Kamppiin nuorille liikuntatila, nuorille kesäjumppaa ja harrastusten hinnan suuruus. Päätöksentekijät ja nuoret toivat esiin myös ratkaisuja ja toimenpiteitä, joiden etenemistä tarkastellaan nuorten vaikuttamistapahtuman RuutiExpon pyöreän pöydän keskusteluissa Helsingin kaupungintalolla 8.11.2013.

Esittelijä

osastopäällikkö
Leena Ruotsalainen

Lisätiedot

Markku Toivonen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566